

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

75. ÅRGANG

9. FEBRUAR 1963

A V I N N H O L D E T :
SAMTALEN (LEDER) - KARDINAL BEA I KØBENHAVN -
SØNDAG SEPTUAGESIMA - EN BOK OG ET BREV - BLIKK
PÅ TIDEN - I JANUAR (DIKT) - UTENLANDSNYTT

NR
3

NESTE NUMMER UTKOMMER 23. FEBRUAR 1963

FASTELAVNSFEST

til inntekt for feriehjemmet
«PERSBRÅTEN»

i foreningslokalet, Akersveien 5, Oslo.

Lørdag 23. februar kl. 17.00: BARNEAFTEN.

Søndag 24. februar kl. 18.30: FOR VOKSNE.

LODDSSALG fra kl. 10.30. — Kafé.

Mariakongregasjonen.

RIP

AGNES OLSEN

født Mayerhofer

sovnet stille inn den 17/1.

Balbine Knudsen

søster

Nevøer og nieser.

Takk for all kjærlig deltagelse.

Be for henne.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
Vår Frue Hosp. Nerveavd.	} Oslo
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Oslo
St. Elisabethstrørens Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Arendal
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	} Arendal
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	} Bergen
Marias Minde	
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	} Bergen
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	} Hammer- fest
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	} Hønefoss
St. Mikael's Kirke	
St. Mikael's Prestegård	} Hønefoss
St. Theresia kirke	
St. Franciskus Hosp.	} Lillestrøm
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	} Lillestrøm
St. Elisabeth Hosp.	
Vår Frue Kirke	} Tromsø
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	} Trondheim
Bispegården	
St. Olavs kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

Alltid aktuelle bøker fra

ST. OLAVS FORLAG

Akersv. 5, Oslo:

MESSEBOKEN, norsk-latin ib.	
plastikk	40.00
gjetesk.	60.00
VÅR TRO, katolsk katekisme, ib.	10.00
KATOLSK KRISTENDOMSKUNN- SKAP FOR BARN, ib.	5.00
J. A. LUTZ: Kjenn din religion, hf.	6.60
KATOLSK BØNNEBOK, ib.	12.00
VAN DER BURG: Forklaring av den hellige messe, hf.	2.50
VAN DER BURG: Kirken, hf.	5.00

Norges Brannkasse
betyr trygghet

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 11, tlf. 68 08 68.

Kontortid 12—13 hver dag
unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersv. 5, l. etg. Tlf. 41 04 41.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.

Akersv. 5, Oslo.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 10. FEBRUAR (Søndag Septuagesimal): Ep. 1. Kor. 9, 24—27; 10, 1—5. Ev. Matth. 20, 1—16. Mandag: Vår Frue av Lourdes. Tirsdag: De syv stiftere av Servitterordenen, bekj. Onsdag, torsdag og fredag: Ferialdager. Lørdag: Vår Fruens lørdagsmesse.

SØNDAG 17. FEBRUAR (Søndag Sexagesimal): Ep. 2. Kor. 11, 19—33; 12, 1—9. Luk. 8, 4—15. Mandag, tirsdag, onsdag og torsdag: Ferialdager. Fredag: Apostelens Peters bispestol i Antiokia. Lørdag: Peter Damianus, bisk. og kirkelærer.

SØNDAG 24. FEBRUAR (Søndag Quinquagesimal): Ep. 1. Kor. 13, 1—13. Ev. Luk. 18, 31—43.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille messe	
	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	9.00	9.45 m.eng. pr.
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kloster, Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN, St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
STABEKK: Maria Kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.30
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949		10.45
St. Olavs kapell	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 221	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20 221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, tlf. 7558 Mariabeimen, Nørve, tlf. 7184	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Elisabeth Inst. St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	8.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager for utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

SAMTALEN

Kan det nytte at katolikker og protestanter møtes til dialog — så meget der er som skiller og forhindrer? En større og større del av de ansvarlige kristne ledere i verden begynner ikke bare å stille spørsmålet i dypeste alvor, men å svare et forsiktig, men tydelig ja på det. Enhetsbestrebelsene, som i det alt vesentlige først får tyngde i vårt århundre, begynte som en slitsom og ofte utakknemlig innsats av pionerer — først protestanter og etterhvert også katolikker. Deres betydning på verdensplanet har uavbrutt vært stigende, idag ser de fleste at det var kirkehistorie — av den oppbyggelige art! — disse noen ganger ensomme og tålmodige slitere i vingården forberedte. Verden over begynner en å høste fruktene av deres innsats. Kristne av ulike konfesjoner, som siden Reformasjonstiden først har bekriget, dernest utskjelt og mistenkeliggjort og endelig komplett ignorert hverandre — tre triste og ukristelige stadier! — møtes nå i stadig større utstrekning, i de fem verdensdeler. Ikke til polemikk eller disputer, men til *samtale*, hvor der både lyttes og bidras i respekt og nestekjærighet, og til *bønn*, hvor man sammen stiller seg inn under den ene Herre.

Bevegelsen har, under den siste menneskealder, skapt et klima som for storparten av de protestantiske og gresk-ortodokse kristne blir håndgripelig i Kirkenes Verdensråd. Med Vatikankonsilet og den fremragende innsats som Sekretariatet for Kristen Enhet under kardinal Augustin Bea's ledelse har ydet de siste tre årene, er også den halvpart av kristenheten som er forenet med Peters stol i Rom trådt mer og mer bevisst inn i det samme perspektiv. Få områder gir et så klart bilde av hva pave Johannes mener, når han kaller konsilet et *aggiornamento* — en innsiktning av kirkens gjerning på dagens krav.

Ånnet steds i dette nr. bringer vi en reportasje som for bare fem år siden ville ha virket helt utrolig. Det enhetlig lutherske Norden, som selv har ydet viktige bidrag til protestantisk økumenikk, blir nå stillet overfor den katolske kirkes enhetsbestrebelsler. At pave Johannes med konsilet har stillet den gamle moderkirke under reformens og enhetens utfordring, har skapt en ny situasjon for verdens-økumenikken. Danmark — det eneste kontinentale av de nordiske land — har vært snar om å forstå det.

De realistiske danskene gjør seg neppe noen illusjoner når det gjelder den avstand 400 års adskilt liv og utvikling har skapt. I pressekommentarene omkring kardinal Bea's København-besøk forleden markerer de realistisk

og verdig avstanden og vanskelighetene ved å godta adskillig av det som for oss katolikker helt selvfølgelig hører kristentroen til. Men her er mer: En varme, en respekt og en lyttende interesse som røber hvor umiddelbart den danske opinion registrerer den gjennomgripende mentalitetsforandring som nå foregår de adskilte kristne imellom. Her ligger vi i Norge, som så ofte ellers, langt etter: Siden *Eivind Berggrav's* død har økumenikken hatt onde kår og forsvinnende gjenklang i et kristenfolk som åpenbart savner overskudd til samtale over konfesjonsgrensene, bittert opptatt som det er med sin egen indre splittelse. Det er synd. Også fordi det provinsialiserer norsk kristenliv — tar det ut av Europa og verdenssammenheng, i ufruktbar isolasjon og armodslig underskudd.

I en velkomsthilsen til kardinal Bea skrev Københavns kristelige dagblad blant annet: «Længslen efter kirkens enhed, økumenisk forståelse, må for katolikkerne forme sig anderledes end for os. Men derfor har vi da lov at være forvissnet om, at længslen er ægte nok, og hvorfor tvivle om, at den er et værk af menighedens Herre? Hvorfor tvivle om, at kardinal Bea kommer til os i broderlig ånd? Lad os dog af hjertet glæde os og hilse ham velkommen.»

Selv sa kardinalen: «Gjennom dåpens nåde er der knyttet uløselige bånd mellom kristne som er sterkere enn alt det som skiller». Og i en annen sammenheng: «Vi er felles om Den Hellige Skrift. Den skal vi studere i fellesskap og sammen stille det enkle spørsmål: Hva står der på dette sted? På den veien kan vi komme langt».

Reformasjonens hoved- og hjerteanliggende var dette: Kirkens reform og Den Hellige Skrift. I Vatikankonsilets tideverv er det Rom selv som innbyr til samtale nettopp på disse to plan. Vil norske protestanter virkelig oversitte den innbydelsen?

HRM.

KARDINAL BEA BES

DANSKENE MØTER DE

Augustin kardinal Bea — pavens høyre hånd i enhetsarbeidet og den fremragende lederen av Sekretariatet for Kristen Enhet — har nylig besøkt København. Opplagt og villig gjennomførte den 82-årige kirkens mann et stort og krevende program, som med ett slag konfronterte den danske opinion og Danmarks lutherske kristne med en ny og ganske ukjent faktor: Roms enhetsbestrebelse, ut fra den betraktelig endrede situasjon som Johannes XXIII.s pontifikat og det II. Vatikan-konsil har skapt i kristenheten. Kardinalen ble mottatt av den danske konge, møtte den danske kirkeminister Bodil Koch, flere av de lutherske biskoper, talte til et fullsatt Odd Fellow-palé om konsilet og enheten, var gjest og taler ved Den kristelige Studenterbevegelses møte i Roskilde, feiret pontifikalmesse og talte til den katolske geistlighet i København.

Enkel, klar og vinnende fremla han den katolske kirkes syn på hva som forener og hva som skiller — for første gang siden reformasjonen en offisiell katolsk stillingtagen til splittelsen i direkte samtale med nordiske kristne.

Efter kommentarene å dømme har besøket ikke bare vakt betydelig oppsikt i Danmark, men også skapt sympati og interesse for en virkelig dialog med Rom.

I københavner-avisen «Kristeligt Dagblad» for 24. januar finner vi et intervju som pastor Johs. Langhoff har hatt med kardinal Bea, der man fra begge sider, realistisk og vennlig, kaller tingene ved deres rette navn. Noen av uttalelsene bør få en leserkrets også her i Norge — de klargjør nemlig linjene.

DE DØPTES SAMFUNN

Efter først å ha fastslått at den katolske kirke betrakter seg selv som den ene, sanne kirke, understreket kardinal Bea at alle dømte kristne er organisk forbundet med kirken og hverandre som Guds barn. Han pekte på det faktiske fellesskap dåpen har skapt mellom katolske

og ikke-katolske kristne, et fellesskap som er vesentlig, selvom det er ufullstendig:

— Betyder betegnelsen «adskilte brødre», at kristne i andre kirkesamfund anses som kristne i ordets egentlige betydning: som lemmer på Kristi legeme?

— Ja, afgjort — som det klart fremgår af det, jeg netop har sagt. De kaldes «adskilte brødre», fordi de er adskilt fra den katolske kirkes synlige struktur, de bærer den ikke som deres kirke, adskiller sig fra den på mange punkter i læren, anerkender ikke dens autoritet o.s.v. De tilhører altså ikke den katolske kirke i egentlig forstand. Grunden til den synlige adskillelse er utvivlsomt tungtvejende, men dog ikke så dybtgående, at den før beskrevne grundlæggende samhörighed, som alle døpte har med Kristus og med kirken, derved tilintetgjøres. Den er der trods alt.

På spørsmålet, hvordan Kristi bøn «at de alle må være eet» kan gå i opfyldelse, svarede kardinal Bea:

— Hvorledes og gjennom hvilke faser de kristnes enhed skal virkeliggøres er den guddommelige nådes og Guds faderlige forsyns hemmelighet. Vi ser kun, at Kristus f. eks. i de sidste 2—3 år har gjort vidunderlige ting for en gensidig tilnærmelse mellom de kristne. Hans veje er uransagelige og hans muligheter udtømmelige.

Med hensyn til, hvad vi mennesker selv skal gøre, nævnte kardinalen i første række bønne for kirkens enhed, dernæst den gensidige agtelse, ærefrygt og kærlighet mellom kristne, som ligefrem påbydes i Ny Testamente, og som en konsekvens heraf bestræbelsen for bedre at forstå og værdsætte det gode og smukke, der findes hos andre kristne. Kardinal Bea understreget i den forbindelse betydningen af den åndelige forberedelse for enheden mellom de kristne. En sådan manglede, da man i det 13. og 15. århundrede gjorde to forsøg på at genskabe enheden mellom Rom og Konstantinopel, og derfor mislykkedes det. I dag er en åndelig forberedelse endnu mere nødvendig, efter at vi har «levet os bort fra hinanden» i århundreder.

Endelig nævnte kardinal Bea betydningen af teologiske samtaler mellom fagfolk fra forskjellige konfessioner og samarbejdet på de etiske, sociale og karitative områder.

ROM OG KIRKENES VERDENSRÅD

Det næste spørsmål gjaldt, hvad der er til hinder for, at den katolske kirke bliver medlem af Kirkernes Verdensråd, og kardinalen svarede:

— Jeg kan ikke her gå nærmere ind på de kompliserte problemer, der dermed berøres, men skal blot antyde nogle af dem: For det første ville det for mange — mildt sagt — være meget misforståeligt og villedende, hvis den katolske kirke, der alltid betoner, at den er den sande kristne kirke — uden at den altså, som jeg sagde før, udelukker ikke-katolske kristne fra enhver samhörighed med kirken — hvis altså den katolske kirke ville tilslutte sig et organ, et forbund, der stadig søker efter den sande enhed. Og det gør Kirkernes Verdensråd jo, som det fremgår af det udkast til beslutning om kirkens enhed, der i november 1961 blev forelagt i New Delhi af Faith and Order-kommissionen.

ØKER KØBENHAVN

KATOLSKE ØKUMENIKK

Måske ville det også medføre visse praktiske vanskeligheder for verdensrådet selv, hvis den katolske kirke tilsluttede sig, for eks. i forbindelse med at den tæller lige så mange troende, som alle de nuværende medlemskirker tilsammen. Endelig kan man sige, at fordelene ved en tilslutning — i det mindste i nogen måde — allerede består nu, for så vidt som der allerede fra vor side er uofficielle kontakter og godt samarbejde med Kirkernes Verdensråd.

— Hvordan kan den katolske kirke ellers tage del i det økumeniske samarbejde?

— På mange måder. Her kan man fremfor alt henvise til de officielle katolske observatørers deltagelse i Kirkernes Verdensråds generalforsamling i New Delhi og verdensrådets centralkomitémøde i Paris i august sidste år, og et ganske særligt betydningsfuldt samarbejde repræsenterede kontakterne i forbindelse med indbydelsen af ikke-katolske observatører til koncilet og samarbejdet med dem under koncilets første samling. Ja, der opstod virkelig en vekselvirkning mellem koncilfædre og observatørerne, og den blev uventet stor.

Mange observatører har udtrykt deres glæde over, at de så intimt kunne tage del i koncilets arbejde, og at de kunne optage så mange kontakter med koncilfædre, også

udenfor møderne. Omvendt har mange koncilfædre offentlig givet udtryk for deres glæde over observatørernes tilstedeværelse, og hvordan denne tilstedeværelse har haft betydning for koncilets klima.

— Traditionernes overordning over den hellige skrift, Maria-dogmerne, helgenlæren og dogmet om pavens ufejlbarlighed er efter luthersk anskuelse de største hindringer for et større fællesskab med den katolske kirke. Mener De, at koncilet på nogen af disse punkter kan gøre fællesskabet lettere?

— Tillad mig at sige, at man ikke kan tale om en overordning af traditionen over den hellige skrift fra den katolske kirkes side. Det drejer sig om en sideordning. Også hos reformatoriske kristne møder man stadig oftere den anskuelse, at Skriften ikke af Kristus blev overgivet til de enkelte kristne, men til kirken. Med andre ord: man betoner, at skriften trænger til en fortolkning fra en samvittighedsforpligtende autoritets side. Denne fortolkning kan ikke gives uafhængig af fortiden. Man må tage hensyn til, hvorledes Bibelen er blevet forstået i fortiden — og det er netop det, vi i den katolske kirke kalder «tradition».

Hvad spørgsmålet angår, afhænger svaret af, hvad De forstår ved «lettelse». Der kan naturligvis ikke være tale om, at koncilet indgår kompromis'er på dogmets, den engang fastlagte og anerkendte katolske tros læres område. Hvad kirken engang har forkyndt som trossætning, har den forkyndt med Helligåndens bistand som en af Gud åbenbaret sandhed, som den ikke på nogen måde selv råder over, men som den kun skal bevare, forklare og forkynde.

Det betyder imidlertid på ingen måde, at enhver «lettelse» er udelukket. De ved, hvor meget der afhænger af formuleringen. Paven har selv i sin programmatisk tale ved koncilets åbning sagt: Læren er eet, den konkrete saglige udformning af læren noget andet. Det er altså fuldtud muligt og nødvendigt at fremstille læren — også de af Dem berørte punkter — med fuld bibeholdelse af dens renhed og dog stadig på ny måde og i et nyt sprog, så mennesker kan forstå det.

OM KONSILET

— Hvad anser De for hovedmålet med koncilet, og i hvilken grad venter De, det vil blive nået?

— De ved, at pave Johannes XXIII, da han indkaldte til koncilet, selv udtrykte formålene med det således: Kirkens fornyelse, en fremstilling af læren, så mennesket af i dag kan forstå og modtage den, tilpasning af disciplinen, skikkene og apostolatet til de moderne forhold og endelig en ny spore for alle kristne til endnu ivrigere at søge den enhed, som Kristus ville og bad om. I hvilken grad kan man forvente virkeliggørelse af disse høje mål? Man kan vel sige, at der allerede har hvilet så megen velsignelse over koncilet, at man med rolig tillid kan se fremtiden i møde. Men også rent menneskeligt set berettiger forløbet af den første koncilperiode til godt håb. Selv om arbejdet er skredet langsommere frem, end mange havde ventet og håbet, har afstemningerne ved periodens slutning dog vist en så stor endrægtighed med

Den danske kirkeminister Bodil Koch, biskop Fuglsang-Damgaard og kardinal Bea i Odd Fellow-paleet.

AV
KIRKENS
LIV:

Guds frihet og nådens krav

SØNDAG SEPTUAGESIMA

Epistel (1. Kor. 9,24—10,5):

Brødre, vet dere ikke at de som løper på veddeløpsbanen, de løper nok alle, men bare en vinner prisen. Løp slik at dere kan vinne den!

Evangelium (Matt. 20,1—16):

Himmelriket ligner en husbond som gikk ut tidlig om morgenen for å leie arbeidere til sin vingård. Men da det var blitt aften, sa vingårdens herre til sin forvalter: «Kall arbeiderne frem og gi dem lønnen.» Mange er kalt, men få er utvalgt.

Menneskets levevilkår i Guds rike, det jordiske himmelrike, er helt anderledes enn mange forestiller seg, for de er ikke innrettet etter menneskers alminnelige målestokk og beregninger. Rikets herre, vingårdsmannen, er Gud selv, og han lærer oss med denne lignelse noe om sin fullkomne frihet og det forhold, vi stilles i til ham og til det kommende evige liv i himmelen.

Når vi har lest eller hørt lignelsen, klinger dens siste ord oss sikkert sterkt i øret, dypt alvorlige maner de til ettertanke: «De siste skal bli de første, og de første de siste; for mange er kalt, men få er utvalgt». De er konklusjonen og taler til oss om Guds kall og «utvelgelsen». Hva tenker vi så egentlig om dem? Saken dreier

seg om det viktigste av alt, det vi kaller «vår evige frelse», og den har både Gud og vi selv noe å gjøre med.

Vi kjenner alle til denne verdens utilfredshet, ikke minst med henblikk på «krav om rettferdig lønn» og tar vel nesten del i de utilfredses utilfredshet i lignelsen. Vingårdsmannen hadde merkelige prinsipper, synes vi, fordi vi ut fra vår menneskelige, småborgerlige tankegang mener at slik ville Gud da ikke være. Han ville sikkert rette seg etter våre begreper om «rettferdige krav». Men det er akkurat det motsatte Guds sønn vil lære oss.

Ofte taler vi om «Guds nåde», men glemmer at overfor nåde kan det aldri bli tale om krav. Gud den Allmektige er totalt fri i sine disposisjoner. Hvis han henvender seg til skapningen, så er det noe vi slett ikke har krav på, og hvis han tilbyr oss rike og herlige gaver, har vi slett ikke fortjent dem.

Gud har kalt på hver eneste av oss. Han har favnet oss i dåpen og dermed gitt oss livet i sitt rike på jorden. Det er alt sammen Guds frie gaver til oss. Vi hadde intet krav, og nettopp derfor heter det nåde. Nåden gir oss ingen rettigheter i menneskelig forstand, men ufattelige tilbud om stadig mer nåde. «Hvem ga ham noe først, så han

hensyn til koncillets almindelige sjælesørgeriske og økumeniske grundretning, at man også fra dette synspunkt roligt kan se fremtiden i møde.

KARDINAL BEA
- EN UTSTRAKT
HÅND

Pater Finn Thorn, som selv fulgte arrangementene i København under kardinal Bea's besøk, uttaler blant annet:

— Atmosfæren var preget av en gledelig åpenhet og hjertelighet. For meg, som i årtier har fulgt de øku-

meniske kontakter med særlig interesse, var det merkelig å konstatere et slikt klimaskifte. Det var tydelig at kardinal Bea's måte å tenke og tale på, virket innlysende oppriktig på de danske han møtte. De oppfattet umiddelbart at den gamle mannens ord ikke var «taktisk», men alvorlig ment — at det var en utstrakt hånd. Københavns biskop, Westergaard Madsen, grep ordet efter hans tale i Odd Fellow-paleet og takket ham for hva han hadde uttalt om de kristnes enhet og fellesskap i dåpen. «Det uttryk siger, hvad også vi tror og kan være med til at bringe det økumeniske arbejde. Meget skiller os, men De hr. kardinal, vil altid i vor bøn være vor kære broder i Kristus», sa han blant annet. At TV, radio og presse derne med stor bredde gjorde den danske opinion kjent med en slik innstilling hadde selvfølgelig betydning.

— En annen atmosfære enn her hjemme?

— Ja. Danskene møter åpenbart en slik situasjon med langt større trygghet, med åpenhet og oppriktighet der hvor vi hos oss enda så altfor ofte møter mistenksomhet. Jeg syntes det var befriende disse januardagene i København å konstatere den videre horisont, den større kristelige og menneskelige modenhet som danske lutheranere kunne legge for dagen ved en slik anledning.

skulle få vederlag igjen? For av ham, ved ham og i ham er alle ting. (Rom. 11, 35—36), og «Hva har du, som du ikke har mottatt?» spør den samme apostel et annet sted (1. Kor. 4,7). «Se, hvor stor kjærlighet Faderen har vist oss, at vi skal kalles Guds barn; og det er vi.» (1. Johs. 3,1.) Vi hadde intet krav og kan bare knele ned i undrende takksigelse.

Er Gud derfor fullkomment fri til å gi, og ofte gjør det på tvers av alle menneskelige tanker om «rett og rimelighet», så er han det også til å kreve, og det alvorlige er, at med nåden følger kravet. Nåden er gitt deg med den hensikt at du skal nå det evige mål.

Gud krever, at du selv arbeider med, og det vil si at din menneskelige gjerning får betydning. Du kan ikke slå deg til ro fordi Gud har kalt deg. Skal du høre til «de utvalgte», må du være medarbeider i Guds vingård.

Vi tror på Guds nåde som den eneste frelsende kraft, men vi må likevel ikke glemme at det også er en nådegave fra Gud, som slik bekrefter den verdighet han har gitt oss, at vi får lov til å være medarbeidere på vår frelse, vår «utvelgelse». Tenk over hva som er mest forunderlig, om Guds nåde frelser oss uten at vi hverken kan gjøre fra eller til, eller om han nådig sier til oss: Kom og vær med i min gjerning! Her er det et krav som samtidig er en nådegave, og intet ville være forferdeligere enn om den kalte ikke kom til å være med blant «de utvalgte».

Med frykt og beven må vi derfor etter apostelen Paulus' ord arbeide på å nå frem til det som er Guds nådige og kjærlige hensikt for oss. I vårt arme og skrøpelige menneskeliv vil han se sitt eget bilde.

Kan det skje? Ja, men vi har en livets kamp å føre mot makter som er det motsatte av Guds nåde. Makter, hvis fristelse er å få oss til å svikte, eller i det minste slå av på kravene og ha nok i vår egen timelige, jordiske velferd.

Vi løper på den jordiske løpebane. Løpets mål er ikke en sportsprestasjons seierskrans, men en evig uforgjengelig krone! Hva interesserer oss derfor mest: Gleder og tilfredsstillelse etter rent menneskelig oppfattelse, eller det å leve livet helt med Gud i det jordiske himmelrike? Kun med Gudslivet i oss har vi mulighet for å nå frem til herligheten i det himmelske paradís, når løpet er forbi.

N.R.M. Oppermann.

RETRETEN I CLERVAUX

Benediktinerne i Clervaux ber oss meddele at den skandinaviske retrett som pater Albert Raulin leder i abbediet til sommeren har måttet henlegges til 7., 8. og 9. juli, ikke til slutten av juni som før meddelt. Nærmere opplysninger vil følge i et senere nr.

LUMEN

KATOLSK TEOLOGISK TIDSSKRIFT

Det sist utkomne nummer (nr. 16) inneholder følgende artikler:

- M. FLAGESTAD: Tradisjonsbegrepet hos John Henry Newman.
- V. DUCLOS: Bispemøde eller kirkemøde?
- M. de PAILLERETS: Högkyrklighet och Eucharisti.

I neste nummer kommer bl.a. en lengere artikkel av:

- J. J. DUIN: Katolske prester i Sverige og Danmark i tiden 1647—1657.

Abonnement kan bestilles hos:

«LUMEN», Kollegievej 2, Charlottenlund, Danmark.

Abonnementspris for 3 numre (à ca. 64 sider) kr. 15.00 pr. år.

KATOLSK FORUM

åpner i år sitt vårsemester tirsdag 5. mars, og programmet offentliggjøres derfor først i neste nr. av «St. Olav».

BISKOP SMIT 80 ÅR

Den 19. februar fyller biskop Jan Olav Smit, den tidligere apostoliske vikar i Norge, som de siste årtier har vært bosatt i Rom, 80 år.

Med alle Mgr. Smits venner her hjemme sender «St. Olav» sine hjerteligste gratulasjoner.

ØKUMENISK KOLLEKT

Et nytt og gledelig trekk er kommet inn i den norske feiringen av den felles-kristne bønneuke for kristen enhet 18.—25. januar. Foruten de sammenkomster som en gruppe protestantiske prester og legfolk arrangerer i Oslo Domkirkes dåpskapell, ble der i år opptatt en gjensidig kollekt, som et uttrykk for vennlighet og respekt. I Oslo Domkirke skjedde der en innsamling til inntekt for katolske utenlandske arbeidere i Norge. I St. Olav, St. Dominikus og Stabekk katolske kirker ble der tatt opp en kollekt til inntekt for Oslo Indremisjons uteligger-arbeide.

Begge tiltak møtte gledelig forståelse og gavmildhet.

En bok
og
et brev

Fattigdommen har en plass i saligprisingene, og den hellige Frans visste at den var en «skjønn frue». Men nøden er bare grim. Vi som hverken opplever den på kroppen eller har den daglig for øynene, og som avspiser den med et ullteppe til alvors barn eller et bidrag til Røde Kors, vi har glemt hvor grim den er.

På de følgende sidene tales der åpent og krasst om nød, av mennesker som daglig sloss med den, i en verdensdel som er overdådig rik fra naturens side og der forskjellen mellom de rikes luksus og de fattiges elendighet er uhyrlig.

En bok og et brev — begge rett ut av virkeligheten.

Den omtalte bok — «Lossepladsen» — er kommet på Forlaget Fremad (København) i 1961 — 178 s.

SLUM - BARRIADA - FAVELA

Carolina Maria de Jesus er en negerkvinne fra den sør-amerikanske slum som i sannhet «taler for de tause». Hennes ubehjelpelige og dypt menneskelige bok «Lossepladsen» — her presentert av Bergljot Nygaard — er et skrik fra dem som tilværelsen er så umenneskelig for, at de trues på liv og menneskeverd.

Slum — barriada — favela. Tre ord som betyr nesten det samme: Rønnebyer der mennesker bor og lever som om de var dyr, og før eller siden tvinges inn i det dyriske.

En fillet negerkvinne i førtiårsalderen går med en striessekk på ryggen og samler papiravfall. Hjemme har hun tre unger som skal ha mat. Maten kjøper hun for det hun tjener på å selge papir og skrap, og innbringer det ikke nok, sulter barna.

«Hjemmet» er et falleferdig skur bygget opp av blikk og kartong; et fuktig krypinn fullt av lopper, blant tusen andre papphus.

Hvor dette er? Det er et slumstrøk utenfor Brasils storby, Sao Paulo, og det likner til forveksling slumstrøkene rundt Rio, Lima, og andre av Syd-Amerikas millionbyer.

Denne kvinnens skjebne likner tusenvis av andre livshistorier fra *favelaen*, — slummen:

En leselysten liten negerpike gikk på skole i Minas Gerais, men da hun gikk i annen klasse ble moren enke, måtte ta barna ut av skolen og ta jobb på landet. Piken, som het Carolina, ble voksen og tok huspost i Sao Paulo.

Storbyen skaffet henne et barn, men ingen mann, og da man i Sør-Amerika regner en enslig mor som en «fallen» kvinne, mistet hun sin gode post, kunne ikke få nytt arbeide, og dermed ble favelaen hennes eneste mulighet. Hun greide å fø opp barnet, fikk ovenikjøpet to til, og var automatisk dømt til livsvarig opphold i favelaen.

I favelaen er moralen: *survival of the fittest* (den sterkeste overlever); mennene drikker, slåss, myrder og voldtar, kvinnene drikker, slåss, sladrer og tyner ungene sine, kanskje særlig andres unger.

I denne håpløshetens by går hun og samler papir for å holde liv i ungene en dag til. Men hun er ikke sløvet. Håpet om en gang å slippe ut herfra, kanskje før barna er skadet for livet, dette håpet vil ikke dø hos henne.

Og evnen til å forarges, til å ta avstand fra all råskapen, den har enda ikke dukket ned i underbevisstheden, den svir henne daglig, lar henne ikke slippe fri. Hennes eneste mulighet for å riste det av seg, er å skrive det ned. Skrive? Vi ler litt, all hennes utdannelse var jo to år i folkeskolen. Men hun var leselysten, og bøker og billige blader har hun lest i store mengder hele sitt liv. Så Carolina skriver dagbok.

Alt som hender, fra hun henter vann om morgenen, til det siste slagsmålet dør ut om natten, det skriver hun ned. Hennes amatørfilosofiske betraktninger og slagordinspirerte politiske anskuelser, faller umotivert inn i beskrivelser av papirsamling og omgangssyke.

Og etterhvert får hun en idé: Enn om hun laget en bok? Få utgitt dagboken, slik at folk kan få vite hvordan hundretusener av deres landsmenn lever, og hvor opprørende lite det gjøres for å redde dem.

Ingen forlegger vil kikke i de 32 snuskete kladdebøkene I som er hennes «manuskript», og Carolina forstår at det må et under til hvis dagboken skal komme på trykk noen gang.

Men underet skjer: en journalist blir interessert i dagboken, og får den virkelig utgitt.

Boken blir både solgt og lest, og idag kan Carolinas barn gå mette til sengs i et rent lite hus.

Carolinas dagbok ble oversatt til dansk i 1961, og den gir oss velferds-skandinaver et veritabelt sjokk i sin upyntede realisme.

Vi vil ha «realistiske» romaner, ikke sant? Vel, Carolina gir oss den mest virkelige virkelighet vi kan ønske oss:

«15. juli, 1955:

Min datter Vera Eunices fødselsdag. Jeg ville kjøpe et par sko til henne, men matvare-prisene tillater oss ikke å få ønsker oppfylt... Jeg fant et par sko i søppelbøtten som jeg vasket og reparerte så hun kunne gå med dem. Jeg hadde ikke noe å kjøpe brød for. Så vasket jeg tre literflasker og byttet med Arnaldo. Han fikk literflaskene og ga meg brød istedet.»

«17. mai, 58:

En lastebil kjørte inn i favelaen, og sjåføren og hans medhjelpere kastet ned noen hermetikkbokser. Det var pølse i dem. Jeg tenkte: det er slik de bærer seg ad, disse umettelige forretningsmennene. De venter på at prisene skal stige, så ivrige er de etter å tjene mer, og når det så råtner kaster de det ut til ravnene og de ulykkelige

favelados. Jeg ser barna åpne boksene med pølse og rope med glade stemmer: — um, så deilig det er!

Dona Alice ga meg en boks så jeg kunne smake, men boksen er bulnet ut. Det er allerede bedervet . . .»

Og et annet sted: «Ta nå for eksempel Maria José, bedre kjent som Zefa. Hun er alkoholiker. Når hun er gravid drikker hun enda mere. Og når barna blir født dør de før de er blitt ett år. Hun hater meg fordi mine barn er i live og fordi jeg har radio. . . — Mine barn avskyr spiritus. Min sønn Jao José sier: — Mor, når jeg blir stor vil jeg ikke drikke. En mann som drikker, kjøper ikke tøy. Han har ikke radio, han bygger ikke noe murstenshus. . .»

For meg ser det ut som om verden blir mer og mer primitiv istedenfor å gå fremover. Den som ikke kjenner til sult, vil si: — dette er skrevet av en tomsing.

Men den som lider sult vil si: — Det er riktig, Carolina. Mat må kunne kjøpes av alle. Det er forferdelig å se sitt barn spise, og høre det spørre: «Har du mer?» Disse ordene, «har du mer» fortsetter å surre i hodet på en mor som ser oppi gryten og ikke har mer . . .»

Er det ingen som hjelper disse menneskene? Enkelte godhjertede fruer gir et skikkelig måltid mat til dem som kommer og tigger:

«Jeg gikk gjennom gatene og samlet opp de jernstumpene jeg fant og så gikk jeg til dona Julita og ba om mat. Hun varmet mat til meg og ga meg suppe, kaffe og brød. Klokken var tre. Så ble jeg dårlig og møblene dreiet rundt omkring meg. Det er fordi organismen min ikke er vant til å få mat med næring i.»

Men de fleste profiterer åpenlyst på sin «godgjørenhet». «Jeg så en gravid kvinne besvime og så ga Zuza kvinnene noen brød og sa at de skulle løfte brødene i været så de kunne bli fotografert. . .» Zuza er politiker og bruker brødene i valgkampen, men når valget er over er det ingen som besøker favelaen. I hele boken er det to hederlige, men hjelpeløse unntak fra denne regelen:

«Nyheten om dona Maria Josés død er allerede nådd rundt. Det kom atskillige folk for å se henne og så kom den vincentinermunken som har besøkt henne hver søndag. Han vemmes ikke over oss, men tar seg kjærlig av de elendige favelados. Det skulle sosialkontoret ha gjort. . . . Så kom broder Luiz med sitt rullende kapell, han er en prest som er nyttig for faveladoene. . . Broder Luiz's sykepleiersker kommer for å kurere faveladoenes sår, og de lærer også barna å be. Jeg skulle gjerne vite hvordan broder Luiz har oppdaget at faveladoene har sår. . .»

I en dagbok som strekker seg over et tidsrom på fem år treffer Carolina to mennesker som prøver å hjelpe de elendige for deres egen skyld.

De to er prester, og når vi vet at det folkerike Brasil bare har en prest pr. 6000 mennesker, forstår vi hvilken nesten håpløs oppgave disse prestene har. La oss håpe at konsilfedrene som er samlet i Vatikanet i disse dager, ledet av den Hellige Ånd kan komme frem til en brukbar løsning på iallfall et så brennende problem.

Som en brutal kontrast til vincentinermunkens menneske-kjærlighet, står følgende episode: «. . . Mens jeg sto i kø for å få noe kjeks, hørte jeg kvinnene beklage seg. Det var en som fortalte at hun var kommet inn i et hus for å tigge og så hadde fruen i huset bedt henne vente. Så fortalte hun at fruen var kommet og hadde gitt henne en pakke, men hun ville ikke åpne den i de andres nærvær, for hun var redd de ville be henne om noe av det som var i den. Så begynte hun å tenke: Kanskje er det et stykke ost? Eller kjøtt? Da hun kom hjem var det første

hun gjorde å åpne pakken, for nysgjerrigheten er kvinnens venn. Da hun åpnet pakken så hun at det var døde rotter. Det fins folk som morer seg med dem som tigger.»

Hun refererer historien lidenskapsløst og tørt. Men man forstår hennes utbrudd et annet sted: «Har Gud vondt av meg? Får jeg noen penger i dag? Vet Gud at det finnes favelaer og at faveladoene lider sult?»

«. . . Jeg tenkte på Casemiro Abreu som sa: «Le, barn! Livet er vakkert». Livet var kanskje vakkert dengang, for nå til dags er det mere på sin plass å si: Gråt, barn! Livet er bittert.»

Man blir ikke kvitt denne boken om man har lest den ut og lagt den fra seg. Carolinas hjelpeløse, omstendelige stil, hennes tegnsetningsfeil og rare sprang i fortellingen til tross; en bit av et menneskeliv har trengt seg innpå oss og slipper ikke taket.

Det hjelper litt å tenke på at ikveld kan Carolinas barn gå mette til sengs, men hva med alle de hundretusen andre som «Gud har glemt»?

Eller skulle det være vi som har glemt dem?

«Sånt
skjer på
San
José —»

Cand. mag. Anne-Marie Haarr er en av de norske «svalene» som, inspirert av Abbé Pierre's utfordring til velstands-landenes ungdom, har reist til Lima i Peru for å arbeide en tid i storbyens «barriada» — blant de elendigste. Dette er et «reisebrev»(!) hun nylig sendte sine venner hjemme i Norge.

Barnehjemmet «San José» minner ved første øyeblikk om den vanlige oppfatning av et galehus. — Selve huset er en brakkeliknende én-etasje rønne av mur — en gave fra en som antakelig ikke ville ha huset lenger. Murstykker faller ut av veggen — delvis av seg selv, og står en seng for lenge på samme sted på gulvet, synker alltid ett eller flere sengeben ned gjennom gulvet. Det er så skittent at man selv etter flere måneder i Lima reagerer. Men etter en stund i dette huset, når man har overvunnet sin redsel for å spise skitten mat, og når man har lært å vaske seg og gå på WC mens ca. 70 personer stirrer på en — kan man ikke annet enn stortrives.

Husets innvånere består av 63 piker i alderen 4—17 år, 5 mer eller mindre gravide senoraer, 7 katter og en hund som også er delvis gravide, en baby, 2 høner som bor ulovlig i kokkens seng og altså 2 norske.

(Forts. neste side)

Det er temmelig trangt — vi har senger på de mest umulige og mulige steder — så det er uunngåelig at det blir ganske rotete. Det er temmelig irriterende når det kommer sosietetsdamer på besøk og foreslår at vi skal stenge alle sovesaler om dagen for at ungene ikke skal rote — dvs. at 63 unger skal leke i en smal korridor på ca. 8 meter! Huset er nå trass i alt et hus for barn og ikke for besøkende. Dessuten er den halve sengen de har det eneste de kan kalle sitt, og det er der de gjemmer sine ting — jeg vet ikke hvor mange klissvåte skrivebøker vi har funnet under madrassene hos sengeveterne.

Barna kommer fra forskjellige deler av Lima. Noen er foreldreløse, andre er utfattige, og endel, særlig blant de store pikene, er internert av moralske grunner. Det er nemlig slik her at springer en jentunge over 11 år for mye på gaten, blir hun ganske snart gravid. Ofte er det slik at piker med stefedre svever i konstant fare for å bli voldtatt. En del blir det da også — med hele familier på 8—10 medlemmer fordelt på 2—3 senger i et eneste rom. Foreldrene er et kapittel for seg. Flere av mødrene er faktisk mer eller mindre sinnssyke og kommer med de merkeligste forslag m.h.t. «fôring» og oppdragelse.

Selv om forholdene på «San José» er svært primitive, ser det ut som om barna trives. I det hele tatt virker barna her mye mer lykkelige og harmoniske enn norske barn, noe som er forbløffende når man tenker på hva mange av dem har vært igjennom. De er også svært lette å glede: et stykke tørt brød, en karamell, litt ekstra mat (for dem er det ikke så selvfølgelig å spise seg mett), eller litt garn og strikkepinner gjør underverker. Vi prøver å gi barna det de trenger m.h.t. vitaminer og proteiner. Men det er ikke alltid så lett da vi ofte er helt uten penger. Da er det å spise bønner og maisgrøt til det kommer ny pengeforsyning. Heldigvis får vi bønner, mais, olje og tørrmelk — så melk kan de ihvertfall drikke så mye de orker.

Mesteparten av arbeidet i huset gjøres av barna selv. De vasker alle gulv, arbeider i kjøkkenet om kvelden, de store vasker og kler på de små, vasker opp — i det hele tatt alt grovarbeid unntatt storvasken og middagsmaten. Stort sett føler de det som en stor ære å få arbeide — blir det ikke ordentlig gjort, er den verste straffen den at vi tar fra dem arbeidet.

Den viktigste oppgaven vi har her på «San José» er å passe på at alle kommer i skole. For de tre laveste klassene har vi laget egen skole som inntil nylig holdt til i selve huset.

Det var en klasse på taket, en i spisesalen og en i en av sovesalene. Nå er skolen mer eller mindre illegalt flyttet til det nye anlegget den gamle borgermesteren begynte å bygge. Enda er det ikke ferdig, men den nåværende borgermesteren er ikke interessert i å gjøre det ferdig — ihvertfall ikke for Emmaus.

Lærerinnene er sendt fra undervisningsministeren som også holder en del av skolemateriellet. Mange av pikene har ikke fått noen skolegang før — det har enten vært for dyrt eller for brysomt for foreldrene. Vi har derfor mange 14—15-åringer i annen klasse i folkeskolen. Mange er svært flinke. Vår stolthet er en på realskolen med toppkarakterer, en i folkeskolens avgangsklasse som er den flinkeste i sin klasse — og en 5-åring som leser og skriver flytende. De fleste tar det som et privilegium å få gå på skolen, og de er lykkelige over å kunne lese og skrive. Svært få av foreldrene kan det.

De store pikene er ofte svært vanskelige — noe som vel er vanlig i 14—15-årsalderen, og det gjør det ikke

MGR. GRAN BISPEVIES DEN 24. MARS

Vår nye hjelpebiskop, Mgr. John Willem Gran, blir, ifølge sitt eget ønske, konsakrert til biskop på Søndag Lætare, den 24. mars, under en ettermiddagsmesse. Etter å ha deltatt i kardinal Bea's besøk i København er Mgr. Gran nå vendt tilbake til Rom.

noe lettere at senoraene ikke er så meget eldre. Det er vanskelig å oppdra pikene når senoraene stjeler, spytter på gulvet og får barn utenfor ekteskap.

Så godt som hver dag må vi «kurere» — dvs. vi må behandle «granos», et slags infisert sår de får, særlig i hodebunnen, og byller de får p.gr.a. en infeksjon i blodet. Både byllene og granosene gjør svært vondt, men når vi vasker sårene og klemmer ut byllene, er det svært få som gir seg over og gråter. Ungene tar det hele som en selvfølge, de er vant til at livet skal være litt plagsomt.

Når ungene faller og brekker armer og ben eller det skjer andre ulykker, kan vi alltid gå til «Assistencia Publica» — en slags legevakt som finnes i alle Limas distrikter. Disse «legevaktene» er alltid åpne og all behandling er gratis.

Arbeidet her på «San José» består vesentlig i å mase og bli mast på. Det hender at man blir så trett og lei at man ikke fatter hvordan man skal kunne holde ut én dag til. Men så hender det alltid noe som gjør at man tenker at hvordan skal jeg orke å kunne reise fra alt dette — som f. eks. når man etter en ekstra masete dag famler seg opp en mørk trapp til taket for å være alene et øyeblikk, så plutselig er det noen som kaster seg rundt halsen på en og man får et smellkys.

Sånt hender bare på «San José»!

BLIKK på TIDEN

PÅ STAS?

■ «Barn på stas» kaller journalist Ursula Monsen en av sine gode og velinformerte reportasjer i billedbladet «Aktuell» — en journalistisk genre som kan forsonne noen og hver med den ofte baktalte ukepresse. Hun setter fingeren på det økonomiske forholdet mellom foreldre og voksne (halvvoksne) hjemmeboende barn, som i dagens velstandssamfunn ofte tjener godt. Hun har støtt på krasse — og neppe enestående — eksempler på at døtre kan ha 3—400 kroner måneden i lomme-penger, mens foreldrene lider nød. Endog under samme tak! Hun taler med en bekymret mor, som i tafatt myrsnipe-kjærlighet knapt ser noen feil på sine tenåring-barn, mens tenåringene selv tjener og lever rundelig og lar seg degge for hjemme, og avspiser en slitt mor med et ganske utilstrekkelig bidrag til husholdningen.

Hva forteller så det?

Først og fremst om svikten i oppdragelsesnormene i en bybefolkning som er fersk, ny, usikker på sine egne livsformer og hjelpeløst prisgitt tilfeldighetene. Det er et nokså ufyselig samfunn vi har skapt oss dersom det virkelig er blitt aktuelt for mange å måtte anvende kald jus og Prisenmdas beregninger mot sine egne barn — i mangel av menneskelighet, kultur og elementær nestekjærlighet:

«Men det ville vært bra om det fantes en eller annen instans som slo fast at voksne barn skal betale skikkelig for seg hjemme når de er kommet i arbeid med normal lønn. I lov om ektefellers formuesforhold heter det at både mann og hustru har plikt til etter hver sin evne å bidra til hjemmets underhold. Gikk det ikke an å utvide denne paragrafen til også å omfatte selvervørende barn som bor hjemme?

Tenåring-butikkene ville i så fall kanskje få litt mindre rivende omsetning. På den andre siden slapp en kanskje å se alle disse resignerte, middelaldrende husmødrene som sjokker omkring i utgatte sko og gamle kåper, mens avkommet svinser rundt som fjonge paradisfugler. Det blir litt haltende demokrati i familielivet hvis husmorens klesstandard og levestandard skal være mange hakk lavere enn de andres.

Oslo Prisenmd får i blant henvendelser fra folk som spør hvor mye de kan beregne seg i betaling av et voksent barn. Prisenmda svarer at kostøret ligger i dag på 6—8 kroner døgnet, og at 250 å 300 kroner måneden må være passende betaling for mat og losji. Hvor mye en husmor kan beregne seg for vask av tøy, stell og renhold for de voksne medlemmene av familien, tør ikke Prisenmda si noe om. Det tør nok ikke mange husmødre si noe om heller.»

At de unge allikevel kanskje ikke er de hoved-ansvarlige for denne utviklingen, det får ellers rektor A. St. Langeland med mye sunn og god fornuft frem i en velskrevne kronikk («Led dem ikke ut i fristelse» — «Dagbladet» 22. januar). Han spidder på sin kritiske penn det meningsløse bombardement ganske uferdige og usikre unge mennesker er utsatt for, fra en reklamevirksomhet som forlengst har oppdaget hvor «kjøpesterke» tenåringene er blitt:

«Hvordan skulle de unge kunne stå imot det suggestive press fra fjernsyn, film, reklame, ukeblader og mote? Hvordan skulle de unge piker få betenkeligheter mot å kosmetisere seg som egyptiske dronninger og drømme om skjønnhetstriumfer — alt i avvæpnende uskyldighet — når de står under press av hele vårt økonomiske system?

Gang på gang har historien vist at ungdommen er bedre enn de gamle fortjener, og vi sikter feil hvis vi bebreider den. Men er det riktig å utsette de unge for så store og unødige fristelser? Gir hjemmene og skolen tilstrekkelig motvekt? Makter de å vekke de unge til kritisk uavhengighet, forståelse av men-

neskeverd og -verdighet, og sans for de usynlige verdier? Jeg tror de har små sjanser for å vinne i det lange løp mot de krefter som frister med all jordens herlighet, med å vinne den hele verden, praktisk talt gratis, eller iallfall for den ringe pris av en sjel.

Ve dem fra hvem forargelsen kommer!»

Hvilket er en sympatisk røst — men dessverre i ørkenen.

ARBEIDERKULTUR?

■ «Aktuell» interesserer oss forresten dennegang i en annen og mindre prisverdig sammenheng. Et julenummer som hadde forstukket seg underst i lesebunken viser et stort, grinnende sjimpansehode på hele bakre omslagsside — grimt og grotesk. Teksten under lyder, i all sin smakfullhet: «O jul med din glede! Jublende, åpen glede strømmer ut av hans fjes. Han har fått det han ønsker seg til jul — en lekker, sveisen hunapekatt. Slik bringer julen glede i hvert sinn».

At ordene er blasfemiske (det er de nemlig), berører jo bare de av bladets lesere som vet at blasfemi er mulig — fordi der eksisterer noe hellig å håne. Det er vel tross alt endel? De øvrige får reagere ut fra smak og alminnelig menneskelig anstendighet — hvis de har noen. Og til redaksjonen, hvis verdibeviste og folkelige målsetning vi ofte har funnet sympatisk, sender vi egentlig bare ett enkelt ord som tankevekker — riktignok med et tydelig spørsmålstegn etter: Arbeiderkultur?

EN BANNBULLE

■ Sin evangeliske frihet til tross har også norsk protestantisme sin inkvisisjon og sitt «hellige officium» — dets «prefekt» heter Tormod Vaagen og dets «konsulenter» som regel noe på Wisløff eller Aalen. Med få dagers mellomrom har pressen referert programtaler fra ledermøter innen den pietistiske legmannsbevegelse der bisp og teolog får sitt pass påskrevet — til underretning for de troende. Stortingsmann og dr. dr. Per Lønning, som aldri har vært redd for å kalle en spade en spade, har i to kronikker («Morgenposten» 24. og 25. januar) under titelen «Tre kjettere» tatt den fresende varme bannbulle og dyppet den i litt avkjølende isvann. For det første nekter han å blåse til alarm over biskop Kristian Schjelderup's teologiske liberalisme. Isolert og personlig betinget som den er, peker den bakover til forlatte standpunkter, ikke fremover. Et Pauli ord om den lite menneskelige behandling Schjelderup har møtt, såvel hos tvilsomme venner som hos utvilsomme motstandere, vitner om klokskap, romslighet og medfølelse.

Dernest tar Lønning for seg en annen av de index-førte teologer, professor Jacob Jervell, hvis nøkterne bok om «Den historiske Jesus» visst er falt norske bibel-fundamentalister tungt for brystet. Etter å ha satt fingeren på hangen til å mistenkeliggjøre, hvilket blant annet kan oppnås ved en tvilsom sitat-teknikk, sier Lønning noen sindige ord om sakens kjerne:

«Når Jervell — forøvrig med med mange forbehold og reservasjoner — mener seg forpliktet til å følge den historisk-vitenskapelige problematikk så langt den da kan føre, er det p.g.a. sin sterke betoning av at Jesu historie er faktum, ikke legende. Ordet ble virkelig kjød og tok bolig blant oss. For ikke å åndeliggjøre og omfortolke denne sannhet, må vi være rede til et møte med det historiske materiale. Så sant Gud er én og sannheten én, kan fakta i seg selv aldri føre på avveier — Men som sagt: Jervell har ingen tro på at materialet og vår evne til å tyde materialet kan rokke ved Evangeliet eller bestemme vårt forhold til det.

Når Jervell antyder muligheten av at ikke alle enkeltheter i evangeliene er historisk opprinnelige, kan muligens en slik antydning rokke ved troen hos en leser som holder Bibelboken som bok for mer fundamental enn det som er budskapet i boken. Men så lenge man ikke vil ta et saklig oppgjør med Jervell hvor man tar hensyn til hans egne (sentralt evangeliske!) hensikter og forutsetninger, men utelukkende appellerer til en

uvitenhet som ikke har begrep om disse, skal man snakke varlig om hvem det er som representerer troen og hvem det er som rokker ved den.

Vil man stemple en mann som kjetter, vil man advare «kristenfolket» mot hans innflytelse, så får man i sannhetens navn gi det samme «kristenfolk» et noenlunde balansert bilde av det vedkommende har på hjerte, så det selv får en chance til i hvert fall å oppdage de spørsmål det dreier seg om. Skal det samme «kristenfolk» kun oppfordres til å se navnene Schjelderup, Berg og Jervell (eventuelt med undertegnede som forløper) som en samlet falanks i ferd med å lede kirken på avveier, ja da er dette en oppdragelse som nærmest avslører ringeakt for det samme «kristenfolk» og dets evne til å «prøve åndene».

Dersom hensikten er å holde legfolk fra å lese bestemte forfattere eller å tvinge det til å se dem gjennom bestemte organisasjonsleders briller, ja, da er virkelig det norske legfolk i ferd med å umyndiggjøres.

(— — —)

Jeg tror rett og slett ikke at kirkens menn er kalt til å bruke de sterke ordene hver gang en avvikende røst kommer til orde. Til syvende og sist kan de stadige anskrikene bare tolkes som et utslag av vanmakt. Dersom vi til enhver tid gir klar og tydelig beskjed om den sannhet vi står for, da vil de som tar imot vårt vidnesbyrd utvikle et åndelig beredskap som gjør dem i stand til selv å styre unna farer og fristelser. Makter vi ikke *den* siden av oppgaven, da er det forfengelig å tro at vi når lengre ut eller dypere ned gjennom de negative reaksjonsytringene.»

ET HJERTESUKK

■ Byplankontoret er noe av en flaskehals i Oslosamfunnets liv — visstnok først og fremst på grunn av underbemannning. Det er et administrativt problem som vi vanskelig kan ha noen velfundert mening om, ennsi drøfte i «St. Olav». Men i den tildels ampre avisdebatten om dette, har enkelte innlegg hevet seg over det daglige og jordnære. I en artikkel («Dagbladet» 26. januar) gir således arkitekt Finn *Liseth* plass for et vel artikulert hjertesukk over et samfunn der en mer og mer dyrker suksessen — og mindre og mindre finner lykken:

«Flere varer for flere mennesker og storhetstidens Athen vil igjen oppstå. Når selv sosialistene støtter og setter profitten som det eneste menneskelige ledemotiv i høysetet, blir sirkelen sluttet. 30-årenes meningsfylte kamp har nådd sitt mål, Velstandsstaten.

Mistrivsel og «fremmedhetsfølelse» er begreper som gamle sosialister skulle kjenne godt fra Marx. Et stadig økende byråkratisk statsapparat vil få enhver alminnelig borger til å føle seg fremmed og ute av stand til å identifisere seg med dette forvaltningsapparat. Sammen med en målsetning hvor alt dreier seg om økonomi er vi på god vei til å utvikle et velstandsproletariat som er i stand til å leve et helt liv uten å være klar over at de har mistet noe. En tilskuer som andre må gi livsinnhold ute av stand til å komme i kontakt med mer tilfredsstillende livsformer. En utvikling på arbeidsplassen som har gjort sitt til at arbeideren har mistet sin intellektuelle interesse i arbeidet. Det burde være forbausende at sosialistene støtter en så ensidig og kunstig konsumentinteresse. Dette skaper riktignok produksjon med fortjeneste både for private lommer og statens, men den alminnelige borger får bare steiner for brød: Flere varer, flere skatter, men ingen meningsfylt tilværelse.

Det kunne være at planleggingsproblemene ikke bare er et lønsspørsmål.»

Hvilket er et godt eksempel på den fruktbare tvill!

Frater Candidus.

I januar

Solen er du.
På veggen når jeg våkner.
Venter på meg,
i lysende rektangler.

Splintret og dempet
av rimete ruter.
Får meg til å le
fordi det er du.

Meisene er du.
Med gule glade fjær.
Pusser mett på nebbet
etter brødet jeg gav.

Du er solen,
blendende vinter-rød.
Fuglene varmes av deg.
Jeg blendes av å se.

Du har villet det slik?
Skrive ditt navn med lyset.
Gi glede, gi brød,
men blinde vårt blikk?

Som solen,
trekker du likevel tankene
inn mot din lys-corona
slik at vi blendes.

Alt drukner og svimler
når vi prøvende ser,
når vi stadig må søke deg
med våre dødlige blikk.

Brit Josephson.

VÅR FRUE AV LOURDES

den 11. februar, feires med særlig høytid hos våre kontemplative søstre i Lunden Kloster, der det er messe kl. 18, og alle er velkommen.

ST. ANTONIUSSØSTRENE

kan den 13. februar i år feire 50-års dagen for sin kongregasjons grunnleggelse. Den ble stiftet av en hollandsk sogneprest, *van Schijndel*, og har sitt moderhus i Asten i Nord-Brabant. I Nederland har kongregasjonen en rekke pleie- og aldershjem, og i Kongo, Brasil, Indonesia og i de nederlandske Antiller gjør St. Antoniussøstrene en fin innsats særlig i sykepleien.

Til Norge kom søstrene i 1924, i biskop Smits embedstid, og idag har de både ansvaret for det praktiske i Bispegården i Oslo og et nytt, fint aldershjem på Stabekk. Vi gratulerer søstrene med merkedagen.

UTLANDET

KONSILET FORTSETTER

Etter at første sesjon av det annet Vatikanconsil ble avsluttet 8. desember ifjor, er det etter hvert blitt mulig å gjøre seg opp en mening om i hvilken grad denne sesjonen har vært en suksess, og på hvilke punkter den har latt noe tilbake å ønske. Kommentarene er samstemmige: I det vesentlige har konsilet hittil vært en større suksess enn noen kunne drømt om i september. Konsilet har lagt for dagen en energisk vilje til fornyelse og revisjon, som gir rike løfter for kirkens virke i de kommende tiår. Fra det synspunkt sett er det mindre vesentlig at konsilet ikke rakk langt gjennom mengden av de fremlagte prosjekter — bare fire av sytti, med diskusjonen av et femte såvidt påbegynt.

Men samtidig er det klart at dersom konsilet skulle holde seg til dette programopplegget, med samme fart som hittil, ville det gå mange år før man var igjennom materialet. Dertil viser det seg at materialet er alt for heterogent, likt og ulikt er tatt med, vesentlige saker er stykket opp mellom forskjellige kommisjoner som ikke har samarbeidet, men tvertimot hevder et motsatt syn på viktige punkter. Kort før konsilet ble avsluttet utnevnte derfor pave Johannes en ny komité, som faktisk skal fungere som en ny sentralkommisjon; den skal ha som sin oppgave å koordinere de forskjellige underkommissionenes arbeid, og samtidig forsøke å skille ut vesentlig fra uvesentlig. På denne måten skulle man få antallet prosjekter betraktelig redusert — fra sytti ned til tyve, ble det sagt.

Denne komitéen er nå trådt i virksomhet og hadde sitt første sammentrede 21.—28. januar. Den består av bare seks kardinaler: *Liénart* (Lille), *Spellman* (New York), *Urbani* (Venezia), *Confalonieri* (kurien), *Döpfner* (München) og *Suenens* (Malines) — under forsete av statssekretæren, kardinal *Cicognani*. Kardinalene assisteres av konsilets generalsekretær og fem undersekretærer, som er biskoper fra diverse land. Denne komitéen overvåker og dirigerer nå konsilkommisjonens arbeid, og sørger for at de synspunkter som viste seg å være i overvekt på konsilet kommer til å dominere. Når prosjektene på denne måten er revidert, skal de sendes biskopene til uttalelse. Dermed håper man på neste sesjon å kunne unngå altfor vidløftige diskusjoner.

KINA

En geistlighet i fengsel.

En beskrivelse av den skjebne som har rammet Shanghais kirke er nylig kommet frem i europeisk presse. Etter kommunistenes generalangrep på Shanghais kristenhet — Shanghai hadde en av de mest blomstrende katolske menigheter i Kina — lyktes det dem å få overtalt og truet en del av geistligheten

til å gå inn i «Det katolske fedrelandsforbund» og bryte med Vatikanet. De prester som nektet, er alle forhindret fra å utøve sitt embede. En del, vesentlig eldre prester, lever i felles husarrest, utsatt for psykisk terror. De fleste er imidlertid satt til tungt arbeid på rismarkene, på veiarbeid, til murstensfabrikasjon eller lignende, enten i nærheten av Shanghai eller i forvisning i slaveleirer nordpå. Alle lider sterkt av overarbeide og underernæring. Endelig sitter

en tredje gruppe i fengsel, av dem ikke få uten kommunikasjon med omverdenen, slik at man ikke vet om de lever eller er døde. Blant dem er biskopen, Ignatius Kiong — om han da er i live. — Et underlig apropos til denne meldingen er en artikkel i partiorganet, *Jen Min Jih Pao*, som konstaterer at religionen er dypt forankret i den kinesiske folkesjæl og derfor uttaler ønsket om at samvittighetsfriheten blir innført i Kina.

(Forts. neste side)

FLY
TOG-BÅT
BUSS-HOTELL

ALT PÅ EN HÅND

Hovedkontor

Karl Johansgt. 35 - Oslo - Tlf. 33 70 80

KONTORER I DE FLESTE STØRRE BYER I NORGE

Det er mulig at denne revisjonen kan bli temmelig dyptgripende — iallfall dersom man følger de synspunkter som en av komitémedlemmene, den belgiske kardinal Suenens, har lagt fram. Han ønsker at hele diskusjonsmaterialet blir betraktet i sammenheng, under to hovedlinjer: Kirkens selvforståelse innad, og dens misjon utad. Derved vil en mengde mindre viktig stoff automatisk bli sjaltet ut.

Hvorvidt det blir føyet nye prosjekter til, eventuelt til fortrensel for andre som må gå ut, vet man ennå ikke. Men en rekke biskoper har uttalt ønsket om at konsilet må ta opp også de sosiale spørsmål. Ikke minst vil de at Kirken skal besinne seg på sitt forhold til de fattige, avskaffe all ytre prakt som kan holde «de små» borte fra den, — dette som en nødvendig pendant til energiske direktiver for et korstog mot nøden i verden. Et annet prosjekt, som alt har vunnet en del biskopers tilslutning, går ut på en stillingtagen til de problemer som den moderne krigføring fører med seg. Dette prosjektet fordømmer uttrykkelig atomkrig og tortur, og gjør det samtidig klart at også en soldat har plikt til å nekte å adlyde dersom han får ordrer i strid med dette.

LATIN-AMERIKA
Kristne fagforeninger
snart i majoritet.

Etter en reise til Sør-Amerika erklærer generalsekretæren for det Internasjonale Forbund av Kristne Fagforeninger, *Vanistendael*, at han ser med stor optimisme på fremtiden i Sør-Amerika, der han forutser at de katolske fagforeningene vil ha tatt ledelsen innen arbeiderverdenen innen tre-fire år. De

teller alt nå 7,5 millioner medlemmer og er dermed tallrikere enn kommunistene. Som forklaring på fremgangen ser *Vanistendael* disse fagforeningers klare avstandstagen fra alle reaksjonære bestrebelser i stat og kirke. Samtlige 162 regionalsekretærer for bevegelsen i Sør-Amerika har på et eller annet tidspunkt sittet i fengsel under en eller annen diktator, og bevegelsen som sådan blir hyppig sett på som revolusjonær og antiklerikal. Den betyr imidlertid at det

brede folk begynner å oppdage at de ikke trenger kommunistene for å løse de sosiale spørsmål i Sør-Afrika. *Vanistendael* fremholdt imidlertid også at ansikt til ansikt med sitt foreløbige nederlag i arbeiderverdenen har kommunistene nå begynt å bearbeide bøndene, og han oppfordret de europeiske kristne bondeforbundene til å gjøre en innsats for et tilsvarende arbeid blant bøndene i Sør-Amerika.

(Forts. neste side)

KRISTIANSAND S.	
 <p>ALT I SKILT Elektro-teknikk Industri - Militær Skip - Sykehus Reklame - Væremesse</p> <p>Gravør Trygve Køhn Kristiansand S.</p>	<p>SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå Holbergsgt. 15 — Tlf. 22 153 — 25 717 Egen likbil for transport</p>
	<p>KRISTIAN FRIVOLD Kjøtt & Pølsevarer Tlf. 22 175 — Kristiansand S.</p>
	<p>Telefon 22 281</p> <p>EMIL SYVERTSEN Skotøyforretning Eldste forretning i bransjen. Etabl. 1870</p> <p>Skippergt. 41 Kristiansand S.</p>
<p><i>Reinhartsen & Co.</i> FISKEFORRETNING Tlf. 25 884 - 22 932</p>	<p><i>Sigurd Gramén</i> SPESIALOPTIKER Spesialitet: Brillor Kristian 4des gt. 20 - Telefon 25 005</p>
<p> <p>BOKHANDELEN i Sparebankbygningen Kristiansand S.</p> </p>	<p>OSKAR PEDERSEN ^{as} Kolonial engros Spesialfirma for leveranser til restauranter, hoteller, sykehus etc. Sentralbord 29 516</p>
<p>C. P. WINTERSBORG Spesialforretning i AMATØRFOTO og FILM Sparebankgården — Tlf. 22 016</p>	<p><i>W. Nørgaard Jensen</i> FRUKT- OG GRØNNSAKFORRETNING</p>
<p> <p>Konditori og Kafé</p> </p>	<p>A. KRUSE SMITH Entreprenørforretning KRISTIANSAND S</p>
<p>TAPET OG KUNST ARTIKLER Kristiansand S. Tollbodgt. 15 A Telefon 23 930</p>	<p> <p>Bygningsartikler — Jern & Stål m. m. Tlf. 24 452</p> </p>
	<p>TOR RUUD Aut. Rørleggerforretning Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S. Tlf. 25 759 - 22 908</p>

HELLAS**Geistligheten lider nød.**

De greske prester, som blir lønnet av staten, klager sin nød over de slette lønningene de lever på. Kirkeledelsen, den Hellige Synode, er for øyeblikket i åpen konflikt med regjeringen angående dette spørsmålet. Den greske geistligheten er den lavest lønnede stand i hele Hellas. Femten prester har nylig bedt om tillatelse til å emigrere til Vest-Tyskland for å ta arbeid i industrien, siden de ikke kan greie å underholde sin familie — prestene i Hellas er gift — med det staten gir dem i lønn. — Denne striden er imidlertid bare en del av en større konflikt mellom stat og kirke i Hellas angående en reform av den kirkelige organisasjon.

Pastor d'Auchamp's Rejser 1963.

13/5—5/6	1—24/7	8—31/7	9—28/9
Kbh. Ravenna Rom Assisi Kbh. Ravenna Rom Assisi Kbh. Rom Assisi Kbh. Rom Assisi			
d.Kr. 1.200	d.Kr. 1.200	d.Kr. 1.135	d.Kr. 1.000

Med alle Grupper følger kyndig historisk og religiøs Leder.

Oplysninger og Program:

Revisor E. Scharztz, Ø. Farimagsgade 18, København Ø.

MANDAL

Gjør som vi
kjøp Deres bøker i
SVEINDALS BOKHANDEL
MANDAL

MARNAR KJOLER
forhandles over
hele landet

GERH. CHRISTENSENS SØNNER
Alt i manufaktur

MANDAL**A/S DET NORSKE KOKOSVÆVERI**

Benytt våre spesielle kirkeløpere
i bukler og velour

ARENDALE**JØRGENSEN & CO.**

Bakeri. Konditori

Arendal Trikotasje- forretning

Tlf. 1247

JOACHIM LARSEN

Spesialforretning i utstyrsvare

Tlf. 1081 — Etablert 1872

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning
Tlf. 1756 — Arendal — Tlf 1756

MØRLAND-SKO

Tlf. 2802

Selvvalgsforretning

SHELL — ARENDAL

Tlf. kontor 2013
Anleggstlf. 1848

ARENDALE FARVEHANDEL

Tlf. 2050

Engros - En detalj

BRØDRENE PETERSEN

Skomakerforretning

Arendal

Tlf. privat 4268

OLAV SLAATTENE

Blomsterforretning. Begravelsesbyrå

Tlf. 1958

Havstad, Arendal

**BYGGMESTER
HANS NILSEN**

Neset 362

Arendal

Tlf. 2647

**Malermester
K. LØNNHAUG**

Kolbjørnsvik

Tlf. 1333

J. E. PEDERSEN & CO. A/S

Arendal

Kjøttforretning

Tlf. 2360

HELENE JACOBSEN

Garn, Trikotasje og
Babyutstyr

Havnegaten — Tlf. 1459 — Arendal

Glassmester

W. SJØEN

Tlf. 2862

OLAV BEISLAND

(Ingv. Jenssens Eftf.)
Kirkegaten

Kolonialforretning

Telefon 1280 - 2831 - 2713

PEDERSEN & CO.

Fiskebryggen

Arendal

VOLKSWAGEN

O. M. LUNDE & CO.

Sentralbord: 4040

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

Byggevarer - Beslag - Ovner

Verktøy - Fliser - Linoleum

Tapeter - Farvehandlvarer

Kjøkkeninnredning og utstyr

THIIS & CO A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo

Sentralbord 41 77 30

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

**Til daglig
nytte
og glede**

Omslag til
TELEFONKATALOGEN
i florentinsk
lærplastikk med
dekorative preg.

Ensfarget kr. 15.—
Flerfarget kr. 18.—

Vi sender også pr.
postoppkrav.

NOBENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

ERLING MOE

God fisk

ØVRE SLOTTSGATE 8, OSLO

NORSK MEDICINSK
VAREHUS A/S

Oslo

Trondheim

Cralligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO